

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hova
lap szerkesztéséhez illő
közlemények küldendők
Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hova
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Ké iratok nem adandók vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
fél évre 2 frt.
negyed évre 1 frt.
Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Egy hasznos egyesület.

(rd.) Valóságos politikai jelentősége van Erdélyrésziünkben annak az egyesületnek, mely az Emke védnöksége alatt két évvel ezelőtt megalakult Kolozsvárt: az Erdélyrészi Kárpát Egyesületnek. E két év történetéből élesen kidomborodik az egyesület rendkívül fontos közgazdasági célja: hasznosítani természeti kincseinket a közvagyonosodás, a nemzeti kultúra érdekében.

Sohol nem hevernek a természetadta kincsek annyira kiaknázatlanul, mint nálunk. Se élelmesség, se vállalkozó kedv nincs bennünk, hogy a temételen vagyont rejtő természeti szépségeket úgy használjuk fel, úgy értékesítsük, hogy a vidék, melyen fekszik, érezze annak anyagi hasznát, közgazdasági előnyeit.

Eppen ezért az E. K. E. alakítását a legnagyobb örömmel fogadtuk és igyekeztünk is fejlődését, megismosodását a sajtó útján is elősegíteni. És még nagyobb örömmel tapasztaljuk most, hogy a tevékeny egyesület, rövid fennállása dacára, valósággal azokat a közgazdasági és nemzeti célokat igyekszik megvalósítani, miket megalakításakor hozzá fűztünk.

Abból az alkalomból tehát, hogy a tavasz megnyitásával az egyesület is kibontá munkálkodása lobogóját, nem tartjuk szükségletnek, hogy e helyen újból felhívjuk a közönség figyelmét a derék egyesületre, mely a támogatást igazán megérdemli és melynek megerősödése közérdek képez.

Részünkről az egyesületnek nem csak azt a jelentőségét látjuk, mely szerint hivatva van országrészüket ismertté tenni és előadni a hozzáférhetőség kényelem eszközeivel, hanem igenis látjuk benne ama magasabb nemzeti célt is, mely a természet öléből kibékíti a nemzetiségeket a magyar állameszmével, híveket szerzvének annak és terjesztvének a magyar szót olyan helyeken, a hova rendes körülmények között évtizedek múltán se juthat el. Látjuk benne a nép vagyonosodásának erőforrását, mert világos, hogy a turisztika csatorniján befolyó sok pénz, hasznára lesz annak a földhöz ragadt szegény népnek is, mely ilyenkor jól fizetett keresethez jut. Látjuk a közegészségügyi szolgáltatásokat, melyek az egyesület által elérhetők, megnyitván előttünk egészséges levegőjű hegyeinket és szervezvének az üdülő és nyaralóhelyeket.

Egész láncolatát lehetne elsorolni azoknak a hasznos céloknak, melyek ez egyesülettel kap-

csolatban állanak. Ott vannak rosszul kezelt fürdőink, melyekre bizony ráfér az egyesületnek utmutató, gondoskodó figyelme; ott vannak elhanyagolt kiránduló helyeink, melyek szintén rég várják, hogy végre valahára felfedezzék és a közönség számára hozzáférhetővé tegyék.

Bele lehet szorítani az egyesület munkakörébe a távolabb álló, de szintén fontos néprajz kérdését is.

Ez az a kérdés nálunk, melyről alig van tudomásunk és az idővel együtt tűnedeznek el a magyar typus eredetiségét jellemző adatok, hagyományok, mesék. Alig őriztünk meg ebből néhány jelentéktelen adatot, pedig mind rohamosabban veszítjük el a szájakat, melyek után a kérdés tanulmányozása végett elindulhatnánk.

Szép és lélekemelő feladata az egyesületnek még a történelmi emlékek megőrzése, felkutatása és a történelmi helyek megjelölése is. A turisztika igazán kettős érdekel bir, ha a természeti szépségek szemlélését összekötjük a történelmi vonatkozásokkal.

Ime, csak néhány vonást kaptunk ki az egyesület céljaiból és ebből is láthatjuk, hogy mindenben nem az, hazafias, nemzeti és magyar.

Talán szükségtelen ezek után a közönség érdeklődését ismételt felhívunk az egyesületre, hiszen maga a szép cél is feltudja kelteni azt s talán jobban, mint a hogy azt mi tehetnők.

Gáspár János emlékezete.

1816. okt. 27.—1892. márc. 6.

Irta és az „Alsófehérvármegyei ált. tan. egyes.” 1893. május 6-án Nagy-Enyeden tartott közgyűlésén felolvasta: dr. Havas Gyula.

Bevezetés.

A magyar vértől megszentelt és megtermékenyített béréket és völgyeket németül törekedvén megszólitatni a határon, megragadók az anyaföld s száz retu latin köpenyegét ledobva magáról, mint délceg szittya levante lelkis hevível kardot raat nemzeti érzülete, ősi nyelveinek védelméért.

E szűkebb hazában egybeseregletének nagyjaink s anyagi áldozataikkal felépíték a magyar szó oltarát és a hegyeken túl meglúja harci kurtját, Ravai és Kazinczy vezérlete alatt buzgó honfi csapat szafi sikra a magyar irodalom meghonosítása érdekében. Ez utóbbiak díszes sorából, gyakorlati esszéi, az iskolai nevelés javításának szükségére mutatta, „Próbátételei a mai nevelés két nevezetes hibáiról” című munkájában, odakiáltja nemzetének az ifjú Fay Andrást, ki később éppen Gáspár János egyik

n-enyedi tanárával, Peterfi Alberttel röpiratokban folytatott polémiában a protestáns egyház kormányzat és iskola ügy reformatoraként tűnik fel: Legtöbb szükség az alkalmas nevelő, kinek értelme kintüvelt, ki ismeri a vallás és természet törvényeit, ki lélek és emberismerő s általában olyan jellemű, hogy példányképpül szolgálhasson!

Alig hangzott el a próféta iihlet eszözata, ugyanez évben: 1816-ban megszületik az a Gáspár János, kit az apja tanítványainak hangosan tagolt lekefelmondásából álló böleső dala praedestinált már a nevelői pályára és ki ez „iskolamasteri származására” nem kevésbé volt büszke mint a mily rátartósan éneklí Kistaludy Sándor:

Magyarföld szülöttje vagyok
Én is, Zabolcs fájából
Oklevelek tanusítják
Ezt Árpádok korából.

Jogosan mondhatjuk tehát: Gáspár reátermett e hivatásra és hogy teljesen be is vállljk, itthon és a külföldön az iskola falain belül, ezeken kívül b. Kemény Zsigmond, id. Szász Károly, Erdély pezsgő közéletének vezető-nyezői művelt családi körökben Campe utazási leírásaival és az erkölcsi érzést gyöngítő, regényes kalandokra csábító, a képzeletet megvesztegető agyremekkel benépesített könyvek helyett, amazokhoz hasonló észlelő s kedélyűítő komoly ifjusági olvasmányokkal, kutató elmével folytatott széleskörű utazásaival, bejárva többször kies hazáját, ennek anyajországa északi és déli határát, szívét: az alföldet, közép és észak Európát, érintkezve Németország világhírű paedagógusaival, egy Curt-mannal, egy Diesterweggel, — vasszorgalommal művelí ki értelmét. Jártában keltében nemcsak, hogy bensőséggel élvezte a szabad természet remek alkotásainak gyönyörkötető baját, de a tünemények titkaiba hatolva elleste és lelkébe véste ezek törvényeit. A mint erre nézve „Olvasókönyvei” is szolgáltatnak bizonyítékokat. Így a népiskolák V. és VI. osztálya számára kiadottban (Sebesztha által átvezet kiadásban 1892.) a 208. és 215. lapon. Mindkét leírást uti naplójából vette át. Az előbbiben Maramaros varmegye Vajér regényes völgyében a világhírű Suligulit ismerteti, savanyvizét az ő kedves erdélyi borszekijével hasonlítva össze és az utóbbiban tudományos keretben elragadóan festve „A szent Anna tava” tündéres szépségét. A IV. olv. könyvben az ő drága tuskunmat, Maros-Ucs községet örökíti meg a „Nadrágyula mérgezés” népies, mondhatjuk szívhez szóló ismeretében.

A ki így képes szemlélni a természetet, annak lelke és szíve az igaz, az önmagáért és önmagában létező valóságban emelkedik fel a világ teremtő urához. Áhítatos „Vallásos hangok” zengenek felénk „Csemegi”-ből, olvasókönyveiből, melyeknek különben minden sorát az Isten dicsérete fölhevítő szelleme lengi át. A ki így is-

TÁRCZA.

Az a nehány...

Az a nehány szál ibolya,
— Melyet küldél nekem —
Illatát és színét veszítve
Hervadoz már s mégis... mégis
Földűit, ha nézem.

Kis emléked, szép emlékem
Napról napra szárad,
De mit bánom! Csak virulj te
A ki küldéd!.. kis ibolyám!
S ne hervasszon bánat.

Zajzon Mihály.

1893. május hó 6-án estvéli fél 8 órától 1893.
május hó 7-én reggeli fél 3-ig.

(Csevegés.)

Tekintetes Szerkesztő Ur! Ön bizonyára a fenti „ab-rakadabra”-ból arra következtet, hogy legalább is egy délafrikai holdfogatkozásról akarok írni. Óh, ha csak erről kellene!... De tessék elképzelni az én helyzetemet. Valami Bó. Es. és Zajzon M. uraknak megfordult az

gyökben, hogy Andersen meseje nyomán egy tündérréget írjanak. A tündérréget aztán Borsai Samu ur megszenesítette. Ez még ment, a hogy ment. De a n-enyedi állami polgári leányiskola buzgó tantestülete a n-enyedi állami polgári leányiskola nagyérdemű növendékeivel ele is adalta. Nem itt van azonban még az én bajom, a miért teatebb akkora sóhajt bocsátottam közre... Hanem azok a tündérek játékaikkal annyira elvarázsoltak hogy káprázataból felocsudva fájdalmasan nyilatát át lelkemben a gondolat:

Czethalás szent Jónás! hogyan fogok én mindenről tekintetességednek beszámolni?! Hogyan dicsérjek én meg legalább is 30 honfőny-jelöltet, hogy mindenik meglepégeddel olvashassa e sorokat, reám se nézzenek haragból világo szemekkel, egymás közt se versengjenek a dicsőség babérjéért. — meg aztán (vajljk meg az igazat, kissé önző is vagyok) a melyen tisztelt mamáktól is reszesülhesek egy-egy kegyes kézsorításban?!...

Mert, ha azt mondom: Rózsaszörz királya szépen játszott, rántamod minden udvarhölgy, hogy mint tebe-tek oiy udvariatlan. ha mindjárt királyljal is van dolgom hogy egy bajszos, torzomorz szakálu egyént előbb helyezek a hölgyeknél. Ha Rózsahercegő gyönyörű hangját, játékát dicsérem, bizonyára Nárcisz nagysám, a hercegnő nevelője mérgesen áll előm követelni az érdem pálmáját, mert hiszen a hercegnő az ő neveltje, tehát annál inkább őt illeti az elsőség. Ha pedig Liliom királyfi könnyed,

ügyes játékaról szölok, akkor Csalán, az udvari bolond fog megcsipni, vagy a ministerek ők kegyelmessége szakítják meg velem a diplomaciai összeköttetést. S ha a pohár zenét produkáló kis nagysámékról feledkezem meg, ugy saját magammal vesznék össze, ki — mi tagadás — hívséges barátja szoktam lenni a poháreseng... azaz, hogy zenének. Szóval, ilyen tönkelegben mozgok. De, hogy magamról is szölok, vajjon ki áll jól, ha nem nézek e jobban bele egyik-másik tündér kék avagy fekete szemébe és akkor vége a reputációjának. Gondolom, tisztelt Szerkesztő ur, ily helyzetben nem esoda, ha Czethalás Szent Jónás urat is behuztam a dologba!

Partatlanul fogok írni. Elfogulatlan. Csupán annyit a dicséretből, a menyit elég. E gondolatot forgatám eszemben, midőn a játék után leszálltam magaslatomról a zsufolt terembe.

Nem nézek egy leányszembe sem. Azért sem! Mit nekem leányszem? Van nekem két szemem, megtudom itélni a dolgokat. Igen ám! Csakhogy azt a két szemem világát elveszik, atyámfia!

Egyik tánera hív (még ő; mily udvarias!), a másik kedvesen mosolyog rám (máskor égre fordította szemét), a harmadik konstatalja, milyen jól nézek ki (szelött az ordög kegyeiba ajánlott, ha feléje közeledtem), a negyedik bókolni kezd (egyébkor lekaagott, ha én ilyesfélét rebegtem). az ötödik: „Jaj be kedves maga” (a mi tegnap így hangzott: „Jaj de bamba!”), a hatodik pláné el van

merte az Alkotót és alkotásait, annak ismernie kellett a világ legszebb, legsikerültebb alkotását, az emberi lényt, a föld burkába rejtett isteni szikrát: az ember lelkét. E hívó és tudó egyéniséget a minden erőny kuforrásául szolgáló és úgy a jó kereszténynek, mint a jó pedagógusnak egyaránt alapulvát képező szeretet szent érzelme hatvan át, kialakul a rendeltetészerű embert és hazafit biztosító tiszta, kerek azon jellem, mely „példaképül szolgálhat.”

Előttünk áll Gáspár az „alkalmas nevelő!”

A ki beható tanulmány alapján az ő jellemrajzát fogja megírni, — mire nézve értekezésem végén javaslatot készültök előterjeszteni, — az nem fogja elmellőzni azt, hogy a következő hat irányban, illetve munkakörben ismertesse:

1. mint magánnevelőt,
2. mint nyilvános intézeti tanárt,
3. mint tanfelügyelőt,
4. mint olvasókönyv író és szerkesztőt,
5. mint iskolai szervezőt és végül,
6. mint társadalmi tényezőt.

I. Gáspár, mint nevelő.

A ma divatos magán és közös (zárt intézeti) nevelési rendszer eredetét az ó-kor római és görög (spártai) nevelési módban kereshetjük, jövőjét pedig a kettőnek: a családnak és iskolának összhangzatos működésében látjuk, mely bekövetkezik a napi renden levő leánynevelés kérdésének helyes megoldása után, a midőn családanyákat fogjuk képezni. Sok kontár és idegen avatlatlan kezei végeztek nálunk az emberképzést mesterségként, de nem hiányzott ennek művészete iránti nemes fogékonyság sem, mely az arra való kiszemlése körül fáradozott, mint a hogy Comenius, a hogy ujabban jeles, sőt korszerűt erői nevei fényesen tanúsítják. E pályán találunk egy Gönczy Pál, Mayer István, Proinszki József, Oskonay Garay, sőt Vörösmarty nevével is.

Gáspár, Zeyk József erdélyi főúr, hasonnevű fia „gondját veszi fel” 12 éven át szakadatlanul, még akkor is, midőn a közszabadság viharzó szelleme félelmetesen megropogtatá a század derekát. Összhangzatosan fejlesztve, irányítva, készíti elő magasrendű életfeladatára.

Gáspár életirójára vár az a szép hivatás, hogy felderítse nevelési rendszerét, melyről bizonyos, hogy Rousseau „öslény”-t nevelő gyakorlati nézetéről ép úgy távol áll, mint Loeckének haszonleső, de életerős világfiakat esztergályozó, tulságosan is gyakorlatias irányától. Mindkét bölcsész ismerte, Campe paedagogiai encyclopediájából, „melyből hangyaszorgalommal gyűjtöttem jegyzeteimet,” ugymond önéletrajzában. Mert tanulmányozni igazán „csak tollal kézben” lehet. Azt gondolom, hogy nem a nevelés igazságainak, de eszméjét szolgálván, Herbarth követelményeihez illeszkedett, minél fogva eljárásának, tervszerűnek s olyanok kellett lennie, hogy „a legkisebb részletnél is az egészre gondoljon,” mint a hogy ezt Herbarth kívánja és növendékei atyjához intézett leveleiből kitűnőleg tevé is.

Az ifju Zeykből kiváló derék, közbeesülésnek örvendő, előkelő gondolkodásu, hazafias főúr vált, kinek szava a közéletben jelentékeny súlylyal bír — és ki mint a n-enyedi Bathlen-főiskola buzgó főgondnoka, a közoktatási ügy körül is nevezetes érdemeket szerzett és szerez.

II. Gáspár, mint tanár.

Az 1857/8. tanévben elfoglalja tanári székét, a vad-szenvedélyek által lerombolt és hamvból újjá éledt Bathlen-főtanodát „iskolamester” képző intézetben, mint ne-

ragadtatva, hogy milyen nagyszerű gyerek vagyok (s ez előtt pár órával „oh, milyen eselen” címmel tüntetett ki, a hetedik meg bajuszom gyarapodásáról szól elismerőleg (Hm!) stb. stb.

Na tessék! Irjak. Hol lesz itt a pártatlanság?

Aha! Kitaláltam a nyitját. Mind nagyon szépen játszottak. Meghódolok Rózsaszó királya ő-fenségének teljes szívvél és kiváló tisztelettel vagyok alattvalóinak! Nagy élvezetet nyújtottak. Hogy aztán a terem kicsiny-sége folytán a tulbuzgóság, történetesen nemcsak saját lábain is járt, de rátévedt a máséra is, — hogy a mulatságnak a zene folytán oly hamar végeszakadt, én vagyok az oka mind. Hogy miért? Tessék az intéző körökhöz fordulni felvilágosításért. Némelyek azonban okoskodnak is: miért nem volt elég zene? mert úgy sem volt elég nagy a terem; — de hát miért nem volt elég a terem? mert a zene sem.

Hallom tisztelt Szerkesztő ur, hogy még egy alkalommal eléfogják adni a tündérregét. De már arról megugrom. Hogyan referáljak én arról is? Ne ijedjen meg Szerkesztő ur, ha ilyes sürgőnyt fog akkor kapni:

„..... fél 8 óra 1 perc.

Coquus, referens megszökött.”

Addig is, míg ellillanék illetén formán, maradtam a tekintetes Szerkesztő urnak kegyes jóindulatába ajánlvá magamat.

Coquus.

velés tanár és a magyar irodalom előadó átvéven annak igazgatását is. Tanítványai büszkén emlegetik azt a szerencsét, hogy tőle tanulhattak. Ő nemcsak tanítója, de szerető édes atya volt tanulóinak, kihez bizalommal fordultak és kínál mindig szeretetteljes fogadást, tanácsot, sőt segélyt találtak. Igen érdekes lesz a részletek feltárása. Óhajtottam volna bár egy-két jellemző adathoz jutni; nem sikerült, mint a hogy azon írott jegyzetet sem kaphattam meg, melyet a nevelés- és oktatástanból hallgatói kezeibe adott volt. Azonban, ha németországi tanulmányaira, a hasonemű intézetek és állású férfiak ismeret-ségére gondolunk, bátran hihetjük azt, hogy a német szellemből merített. Önéletrajzában ő maga szolgáltattam pontot azon föltevésre, hogy a gyakorlat emberének Curtmannak Schwarz után átdolgozott nevelés-, oktatás-tanát használta vezérfontul, a melyben a nevelést a növendékek önálló képzésére való előkészítésnek mondja a végre, hogy a keresztény polgáriusultság adott viszonyaihoz képest, az emberi tökély legmagasabb fokára emelkedhessék. Nem kételkedhetünk a felett, hogy tananyagát magyar szívének hazafias szűrőjén szivárogtatta át. És miután gyakorlati nevelői hivatásában szerzett dus tapasztalatai állottak rendelkezésére, nevelési elvei nem inoghattak a kizárólagos elmélet mesterségesen kifaragott falában. De hogy e munkakörnek kitűnően felelhetett meg, e mellett szól az a körülmény is, hogy ismert szerénysége ellenére is, jó hira a legfelsőbb kormányzói körökbe is felhatott.

(Folyt. köv.)

Levelezés.

Törts, 1893. május 3.

Tűzoltó-egylet alakulása.

Az ország különböző részeiben pusztító tűzvészek által sújtott szerencsétlenek, nyomorban maradt gazdák, iparosok és kereskedők jalkiáltásai elhatának a mi kicsiny községünk nemesen gondolkodó lakói szívéhez is. Elhatároztak tenni, míg a „magunk kárán nem okulkunk.” Elhatároztuk testet ölte! és pedig nem remélt alakban. De szőljön a tény.

Járásunk közszertetben részesülő főszolgabírája Szász József és községünk szeretve tisztelt gyógyszerre Slaflkovits Jácint urak meleghangu felhívásukra — nemzeti különbség nélkül — mintegy 240-en jelentkeztünk „önkéntes tűzoltókká.” Jelentkezett rang, vagyon és kor-különbség nélkül a ki csak tehette, mert szemünk előtt lebegett az intézmény nagy hordereje. A fáradságot nem ismerő főszolgabíró ur elnöklése mellett f. hó 7-én az alakulás a maga nemében ritka egyetértéssel megtörtént. Megalakult oly intézmény, melynek tizedekkel ezelőtt kellett volna létesülnie. Nagy reménnyel néztünk fejlődésünk elé. Vajha ne csalódnánk! De hisszük, ez nem fog bekövetkezni, mert a főparancsnokság oly kézben van letéve, ki multjánál fogva is kezességet nyújt erre; ki áldozatot, fáradságot nem ismerve, testestől lelkestől e — községünkben — új intézmény fejlesztéséért mindent meg fog tenni. E férfi: Slaflkovits Jácint ur!

Hiszem, sőt merem állítani, hogy az alakuló gyűlésen megválasztott alparancsnok: Nagy Lajos, pénztáros: Salmón Hermann, szertárnok: Pál László, csapatvezető: Lowe Sámuel és az egyes csoportokhoz választott főtisztek egész odaadással igyekeznek a derék főparancsnokot terhes feladatában támogatni.

Az alapszabályok kidolgozása s ezeknek alapján a szervezkedés folyamatban van.

A mindig áldozatra kész közönséghez azon kéressel járulok, hogy esetleges filléreiket, ne vonják meg új intézményünk támogatásától. Adjon „kinek mint adak Istenek,” hisz saját maguknak adnak.

Vajha soha se lenne kénytelen ez egylet az alapszabályban irt működését igénybe venni!

Kiss Elek,
egyleti jegyző.

Abrudbánya, 1893. május 10.

Méltán kérdezhetik, hogy hol késtem az éj homályba és én őszintén bevallom, hogy bizony elmulik az embernek a kedv levelező lenni, mert ha valaki e vidékről, vagy Abrudbányáról egy pár sort írni merészkedik, rögtön sajtóperrel és Isten tudja még mikkal fenyegetik. Most is midőn Abrudbányára berukoltam, azon reménybe irok egy pár sort, ha netán valaki megtámadna, ott leszá a t. szerkesztő ur s helyettem majd tartani fogja a hátát. No de ne tessék azért megjedni, mert sem én, sem a t. szerkesztő ur még ki nem kapott s így örömmel, már előre hegyzem tollamat, midőn Abrudbányára indulok, mert sok holmi van ottan papírra vetni. Most is midőn folyó évi május 5-én a románok Szent-György napján Abrudbányára bemenék, a román atyfiak gyűlésezen, még pedig a magyar kormány egyházpolitikája ellen s hogy

szép csendbe folyt le, helybeli ügyvéd Filep urnak tapintatos vezetésének lehet köszönni.

Miután a román nyelvet nem a legtökéletesebben bírom, írhatom hogy a gyűlésen Filep ügyvéd elnökölt s a jegyzői tisztelet dr. Fodor Vazul ügyvéd és Czura Sándor görög kath. lelkész fogadták el, a szónokok sorát Kerpenyesi Szimó gör. keleti lelkész, valamint a zsidó recepció ellen szolt ott, mondván, fájdalom a magyar kormány nem mást akar, mint ezután a házasságok ne a templomba köttessenek, hanem a talu házában s az eljárásról írás készítettik, mint midőn a marhárol marhalevél állittatik ki továbbá a templomaikat a zsinagógával akarja feleserélni s csekély lelkészi jövedelmüket elveszik és az anyakönyv vezetőknak adják s miután fizetősök csekély, új-adókkal fedezik, mi által új terheket ró rájuk, persze a lelkész urnak minden szavát se treaskákkal fogadták. Második szónoknak az emelvényre Bucsum Sásai gör. kath. káplán Babutz lépett fel, ki is csak Szimó lelkész eszméjét pengette. Harmadik szónok dr. Fodor Vazul ügyvéd volt, ki ő Felségéhez leendő felterjesztés végett egy Memorándumot olvasott fel s indoklása után elfogadásra ajánlott, ezekután még szollottak Bucsum Izbitai gör. keleti lelkész, Baisán kit az elnök a tárgyhöz való ragaszkodására is utasított, végül pedig öröm volt hallgatni szohodoli Silve George egyszerű földész beszédjét, ki is a gyűlés vezetőit éltette, ezekután pedig elnök a gyűlést feloszlatta s az össze sereglett vidéki közönség elnök éltetése mellett szép rendben es csendben eloszlott.

A hatóság részéről az éber szemek sem hiányoztak, mert ott láttuk Képes Ferencz rendőrkapitányt és Székely Albert alkaptány urakat.

Miután pedig a gyűlés négy órakor ért végett feltettem magamba, hogy még egy pár órát itten töltök s ha még lenne valami feljegyezni méltó eset, a t. szerkesztő urnak meg írom s csakugyan nem csalatkoztam, mert Abrudbánya közönségét Abrudfalva helyettes körjegyzőjének koresmai botrányos magaviselete egész igaztosságra tartja s nem esodádom, mert a bucsumi aljegyző, kivel az összeshöllalkozás történt, megmagyarázta neki egy pár nagy ötös árán, hogy a becsületsértést még a törvény is sújtja s hogy mi lesz a vége, azt majd a verespataki járás érdemes főszolgabírája fogja eldönteni.

Ezek hallottán eszembe jutott, hogy én még hazulról meg vagyok bízva három száznak a m. kir. lottógyűjtésére való feltételére s uram fia mit hallok! a mindig komoly Kibédi bátyámtól, hogy a kérelhetetlen között miatt felkellet mondania a magas kincstárnak, mert annyi jövedelme sem volt, hogy a szükséges nyomtatványokat beszerezhesse s így most Abrudbánya közönsége még attól is megvan fosztva, hogy vagy egy ternót csinálhasson rossz bányászata mellett.

Ujságui még írhatom, hogy folyó év május 8-ikán reggelre 40 centi magasságu havunk esett, hogy mi lesz a vidék bökés népével, azt a jó Isten tudja.

Vidéki.

Vegyes hírek.

— „Az én Dani bátyám” c. tárcánk folytatása alkalmi közlendőink halmazza miatt jelen számunkban elmarad. Jövő számunkban adjuk azt, valamint Szabó Jenő munkatársunk jeles „Gáspár”-ódáját is.

— Főispáni változásnak nézünk elébe. Közbeszéd tárgya s egyes hírlapok is írják, hogy közbeesülésben és szeretetben álló főispánunk b. Kemény Kálmán ő exreja véglegesen átveszi Maros-Torda vármegye főispáni állását, melyet eddig ideiglenesen foglalt el. Helyébe vármegyénk egyik legjobb fia: Zeyk Daniél, jelenleg az alvinci vál. kerület országos képviselője lép. A kinevezések e hónap vége felé lesznek közzétve. A minyire őszintén sajnáljuk, hogy jelenlegi igen tisztelt és szeretett főispánunktól meg kell válnunk, annyira örvendünk, hogy helyét egy rokon érzelmű, derék férfúnak adja át. B. Kemény Kálmán ő nagymga annyira megnyerte nemes, lovagias jellemével vármegyénk közönsége vonalmát, hogy kedves emléke sokkái élni fog közöttünk.

— Hymen. Zeyk Karoly es. és kir. kamarás, f. hó 27-én tartja esküvőjét Tisza Rtelka k.-al, Tisza László orsz. képviselő nagy műveltségű, kedves leányával. Örömmel gratulálunk e szép frigynek.

— Hymen. Piros pünköszt ünnepen esküsznek örök hűséget Nagyenyeden e város egyik legkedvesebb leánya Bokor Klárka k. a. Tana Gyulia p. ü. számtisztnek és Veresegyházán Dobolyi Ida Sombori Sándor nagyenyedi rendőrkapitánynak. Igaz, hosszú boldogságot kívánunk az ifju pároknak.

— A m.-igeni papválasztás nem történt meg A „Kolozsvar” levelezője borzalmas, de nem éppen való, jelenetekben festi a dolog lefolyását. Különbö is ferdítései és rosszakarata szembeütönek. Az ugyan igaz, hogy a választó közönség el volt keseredve a választó bizottság ellen, miután tudta, hogy jelöltje Inoze, erzesébtvárosi ev,

ref. körlelk feladásokat zottság a t vizsgálat m így még a jóakarattal

— A

belügyminsz

— A

május 13-az

— A

vetkeztében

hol a partij

délután már

gyos szentek

megelőző zít

kat, de jelen

— A

pénztár részk

dését megka

lalkozásnak.

— A

tesültünk f

m e n e d é

erdeklődést

fekvésü Ve

czája. Bel

nyezésére

kihatással

nyán az ép

ba, Veresp

rolly által

tott gyűjtő

teh: Imreh

Imreh Kár

nyi Kálmá

Lajos 5 fr

Draja Vik

szef 5 frt.

Also és fe

Verkes és

nos Bukhá

Mogos 5 f

tehat 119

megyei osz

ség az áld

is hálás k

— A

dapesti Hi

hetnek Rá

tetésére, n

regénye k

A figyelme

ország min

kiléte irán

ner Gyula

téneti reg

„termelése

nes és hat

külön kiad

dásában. N

jék meg, i

fogjuk lát

— A

Nagyenyed

vált és mé

évi május

lasszák, m

tásnak min

log alkalm

— G

szörpök, s

a közkedve

ban megjel

kája ismer

kiadása, m

rom hét le

séggessé va

melyet a j

vitett meg

magában f

gyar hazia

házán.

— M

minden ha

kesztett s

vét” szerez

letesebb té

könyv, me

egyedül a

talában N

ref. körlelkész ellen egy atyafiságos klikk által szervezett feladásokat nyomban meglehetett volna cáfolni, de a bizottság a törvényre hivatkozva, helyesebbnek tartotta a vizsgálat megejtését, ítélőhozást stb. ezután lejártni s így még üresedésbe hagyni a papi széket, melynek kellő jóakarattal már rég lehetett volna gazdát szerezni.

— **A nagy-enyedi daloskör** új alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **A Bethlen-főiskolában** a pünkösti szünet május 15-án megkezdődött s tart május 25-ig.

— **A Maros a hó olvadás** s a tartós esőzések következtében egészen megtöltötte a medrét s oly helyeken, hol a partja sekélyebb kissé, ki is öntött, de pénteken délután már apadni kezdett. Itt, megemlítjük, hogy a fagyos szentek ezuttal melegék és barátságosak voltak s a megelőző zimankos napok is inkább ijesztették a gazdákat, de jelentékeny kárt nem okoztak.

— **A Magyar-Igen** (erdélyrészi hegyalja) takarékpénztár részvénytársaság folyó év május hó 1-én működését megkezdte. Jó sikert kívánunk ezen életrevaló vállalkozásnak.

— **A Detonáta** aljában tervezett s mint már értesültünk favázlatában teljesen el is készült díszes m e n e d é k h á z felépítése ügye iránt szép és élénk érdeklődést tanúsított úgy Abrudbánya, mint a kies fekvésű Verespatak és Bucsum községek intelligenciája. Belátva ugyanis a Kárpát-egyletünk kezdeményezésére tervezett menedékháznak az egész vidékre kihatással bíró fontosságát és jelentőségét, Abrudbányán az építési költségekre gyűjtést tettek folyamatba. Verespatakon pedig dr. Varró László és Imre Károly által a főszorosás befejezése alkalmából kibocsájtott gyűjtő-íven a következő szép adakozások történtek: Imreh Károlyné szül. Ebergényi Gabrielle 5 frt, Imreh Károly 5 frt, Ebergényi Mózes 5 frt, Ebergényi Kálmán 5 frt, Ebergényi Sándor 5 frt, Moldován Lajos 5 frt, Dregán János 10 frt, Baritz Viktor 5 frt, Drája Viktor 5 frt, Makave Petru 5 frt, Zsurka József 5 frt, Barbu János 2 frt, Slafkovics István 2 frt. Alsó és felső Ferdinánd bánya-társulat 5 frt, Alsó Verkes és Kancelista bánya-társulat 10 frt, Szent-János Bukháza bánya 5 frt, Abrudfalva község 10 frt, Mogos 5 frt, Szohodol 5 frt, Karna 5 frt. Összesen tehát 119 frt. Ezen összeg a Kárpát-egylet alsófehérmegyei osztálya pénztárában elhelyeztetvén, az elnökség az áldozatkész adakozóknak a nyilvánosság terén is hálás köszönetét fejezi ki.

— **Anteusz**, Olvasóink közül azok, kik a „Budapesti Hírlap” mult évi folyamát olvasták, „Emlékezhetnek Rákosy Jenő egy ritka meglehangu figyelmeztetésére, melyet ifju regényíróink egyikének legújabb regénye közlése előtt az olvasó közönséghez intézett. A figyelmeztetés majdnem páratlan meleg hangja, az ország minden részéből jövő tudakozódások a szerző kiléte iránt bizonyíták, hogy „A n t e u s z” dr. Werner Gyula, vármegyénk ifju főispáni titkáranak történeti regénye magassan felülemelkedik a közönséges „termelésen.” Tárnya hezai történetünknek az ötvenes és hatvanas évekből korszakából van véve. Most külön kiadásban is megjelent Singer és Wolfner kiadásában. Melegen ajánljuk, hogy tömegesen rendeljék meg, így aztán legújabb regényét is hamarabb fogjuk látni.

— **Az adózó közönség figyelmébe.** Felhívatik Nagyenyed város adózó közönsége, hogy az esedékessé vált és még ez ideig ki nem fizetett félévi adójukat folyó évi május hó 15-ig annyival inkább befizetni el ne mulaszták, mert minden egyes hátrálékos ellen a végrehajtásnak minden fokozata a törvény legnagyobb szigorával fog alkalmaztatni.

— **Gyümölcsök befőzését, főzelékek, lekvárok, szörpök, sajtok, ecetek stb. célszerű elkészítésével** egyedül a közkezdeltté vált s most már második bővített kiadásban megjelent Erzsébeti néni „Hogy kell befőzni?” című munkája ismerteti meg a magyar hölgyközönséget. E mű első kiadása, mely több ezer példányban nyomatott, rövid három hét lefolyása alatt teljesen elfogyott, mi által szükségessé vált egy második kiadás sajtó alá rendezése, melyet a jeles szerző több izletes betűt faj leírásával bővített meg. Ára a csinosan bekötött, csaknem 300 recipét magában foglaló kötetnek 80 kr. Kapható egyedül a „Magyar háziasszonyok könyvtára” kiadóhivatalában Nyiregyházán.

— **Minden férfi szereti a tésztát,** azért tehát minden háziasszony, a ki igazán jó tésztát vagy süteményt akar készíteni, az csakis az Erzsébeti néni által szerkesztett s mindenki által jelesnek elismert „Tészták könyvét” szerezze meg, a melynek utasításai szerint a legízletesebb tésztaneműek készíthetők el. A csinosan kiállított könyv, mely 300 recipét foglal magában, 1 frtért kapható egyedül a „Magyar háziasszonyok könyvtára” kiadóhivatalában Nyiregyházán.

— **Köszönet nyilvánítás.** A n-enyedi „Szegény tanulókat segélyező kör” gyűjtése a Szentkirály utcából (Török Bertalanné és Folyovich Sándorné önnagysága gyűjtőívén) Bajnovich Arthurné 3 frt, Pogány Jánosné 2 frt, Török Bertalanné 2 frt, Paulini Rudolfné 60 kr, Török Gyöngyike k. a. 1 frt, Grün Józsefné 20 kr, Nagy Lajos 20 kr, Biró Bela 20 kr, Apolczán Ignácné 1 frt, Török Antalné 1 frt, Tóbis János 20 kr, Dézsi Sámuel 20 kr, Popp Györgyné 2 frt, Török János 1 frt, özv. Ungár Sámuelné 50 kr, Köröndy Istváné 40 kr, Grün Samuné 1 frt, Buda Edéné 1 frt, özv. Labonez Ferenéné, 10 kr, ifj. Gánya János 20 kr, Balázs Jánosné 30 kr, Tóth Miklósné 1 frt, dr. Garda Kálmán 1 frt, dr. Emmanuél Győző 1 frt, Folyovich Sándorné 5 frt, Ürmösiné F. Mária 1 frt, Kis Albertné 1 frt. Összesen 28 frt 10 kr. Fogadják úgy a szíves adakozók, mint a gyűjtők a „Szegény tanulókat segélyező kör” hálás köszönetét.

Az elnökség.

Csarnok.

Szomoru füz hervadt lombja...

(Folytatás)

A temető félreeső helyén jeltelen sírdomb emelkedett, csak egy szomoru-füz lombjai árnyékolták.

„Ez az a sír, barátom, ez az, melyhez vezeklenem, kell. Igen, hadd mondjam el, mi köt hozzá. Szomoru historia biz'ez. Tudod, ifju voltam, ügyes, szép szál legény. Ismered azt a vén, sánta kovácsot a faluvégén? Na, annak volt egy szép leánya. Anknak hívták. Az egész környék bolondult utána s mi türes-tagadás magam is. Nó, ugye furesa történet? — de igaz. Hát annak a szépséges leánynak — hej! milyen szeméi voltak! — én is tettem a szepet, már a maga módja szerint. Tudod? a maga módja szerint... Hiszen érted te?! Csábitgatni kezdtem. Ne rójj meg öcsém, nem tehettem másképp, ur voltam, — te sem lettél volna külömb. De nem addig volt az. Anknak jegyese is volt, gyönyörű, szép cigány fiu. Hozzá illett nagyon és szerette is. De a leány leány. Elfogadta — hogy egy mondjam — az én udvarlásomat is. Talán hízelt neki, hogy az urak is bolondulnak utána. Azt hitte talán a boldogtalan, hogy nagy urnak minden szabad. A jegyese, Pista, szomszédságában lakott és bizony nem egyszer látta, hogy szóba állottam a leánnyal. Nem is jó szemmel nézett, de sokat mulattam vele és győztem pénzzel, mert tudod a fiu híres cimbalmos volt. Mikor esténkiat megszólaltatta a cimbalom, kigyólt az egész falu. Hej, azok az édes-bus nóták hány fiatal leánynak hozták dobogásba a szívet! Te, öcsém, hidd el, akárhányszor megrikattott a gyerek. Mondom, szerette is a leány nagyon, — de, ha én ur voltam! — Az esküvő közeledett, végét akarám szakítani a dolognak. Kora hajnalban, — midőn a mezőre indultam — beszóltam hozzá. Megajándékozám, a mi még engedékenyebb tette. Erőltetve bár, de karjaimba vettem. Oh, mi kéj volt ölelnem azt az izzó derekat! Vérem forrongásba jő még most is, pedig öreg vagyok. Te, azok a vérpiros ajkak, azok a könnyben uszó fekete, tüzes szemek! az az éjfelete haj, mely vállaira omlott!... És ezt a leányt én vittem a sírba! Ó nyugszik itt. De hát a végzetet nem lehetett kikertülni. — Egyszer csak Pista előttem állott! A vér — csupán az emlékeztető is — megfagy ereimben... Még most mintha látnám, szeméi vadul villogtak, keble zihált, erei kidagadtak — egy vad kiáltás s egy szivszaggató sikoltás, a fejsze villant, — egy kisvokellő vérsugár, bőrgő, fájó kacagás... a leány halott — talán én helyettem!...”

„De ne hidd, hogy ezzel vége a történetnek. A leányt eltemették, a fiut elzárták hosszú időre. Hogy én is szerepet játszottam a tragoediában, csak sajtették. Pista minden kérdésükre a bírónak csupán azt felelte, hogy féltékenységből ölte meg a leányt. Lisd, még ebben a fiuban is meg volt bizonyos neme a faji-bűszkeségnek. Nem akarta jegyeseének emlékét bemoeskolni azzal, hogy ural szeretközött.

Hosszu idő telt el és már el is feledkeztek a történetről. De én, mikor csak alkalmam volt, mindig ellátogattam a leány sírjához, sohasem tudtam elfeledni szegényt, ki oly ártatlanul bűnhődött, kinek csak az az egy hibája volt, hogy nagyon szép volt és — a kit csupán én tettem a sírba.

Sok — sok idő mult el, midőn ismét a temetőben voltam. A temetőnek sírfelől részéről valami mélabus zenei hangokat hozott a szellő, melyekből egy ismerős dallam volt kivehető, az, hogy:

Szomoru füz hervadt lombja
Ráhajlót a sírhalomra.

Megütődve hallgattam a síri danát, majd valami titkos erő vonzása alatt követni kezdtem a hangokat és ime — Anka sírjával állottam. A halom közepére cim-

balom volt téve, előtte téddepelt egy őszbe hajló férfi, dult, örültnek látszó arccal. Eszre sem vett engem, csak verte a hurokat. Pista volt. Rémulve állottam előtte, menekülni akartam, de lábaim, mintha gyökeret vertek volna. Megszóítottam, a cigány felrezzent, de, úgy látszik nem ismert meg. „Kie ez a sír?” kérdem, mintegy próbára akarván tenni, vajjon nem örülttel van-e dolgom?

„A kedvesemé” lihegő inkább, mint mondá. S dult arra a fajdalmas emléktől kínosan vonaglott, a sírra bórult zokogva, tompa bugással csókola a hideg hantokat majd térdre állott ismét, vérben forgó szeméi vadul karikáztak, kezébe kapta a verőket s lázasan útni kezdé ismét a síró hurokat:

„Szomoru füz hervadt lombja.”

Olykor-olykor emberi hang is vagyult bele és egy iszonyu dallamá olvadt össze, a zokogó szél elorzott egy-egy hangot, levitte szárnyai a csendes falu lakói közé, kik szánó hábitattal rebegték. „Uram, ne vigy a kísértetbe!”

Azótától fog a temetőbe minden este kísértet járt, magával vitt egy cimbalom, rátette egy sírra, verte, verte mind csak verte és mindig csak egy nótát, csak azt tudta már:

„Szomoru füz hervadt lombja...”

Egy őszi estével a temető újra csendes lett. A cimbalom epedő dalai kihaltak, — a szegény cigányt halva találták kedvese sírján. A hurok szét voltak pattanva és még egy — szívének hurja A holtak csendjét senki sem zavarja többé, csak én, öcsém, csak én... Ugy-e szomoru historia? Megbűnhődtem nagyon, de nadon. — Most jer haza.

Eddig tartott az öreg Szamosi meséje. Ott hagytuk az egyszerű halmot. A rájuk hulló falevelek, a hajladozó szomoru füzök, az orgonaborok közt bugó szellő vajjon miről susognak? — Mesét mondanak talán a sír szomoru lakójáról, a szépséges cigányleányról.

Magam pedig valahányszor e temetőbe járok, mindannyiszor dudolom önkénytelen is:

„Szomoru füz hervadt lombja.”

Szakács Imre.

(Vége.)

Piaci árak

Nagyenyeden, 1893. év. május hó 11-én.

Egy hektoliter tisztabuza	—	5 frt 50 kr.
„ „ elegy „	—	5 „ —
„ „ rozs „	—	4 „ 50 „
„ „ kukoricza	—	3 „ 10 „
„ „ zab	—	2 „ 75 „
Marha hus kilója	—	48 kr.
Borju „ „	—	44 „
Sertés „ „	—	44 „
Egy köbméter fa	—	2 „ 50 „

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.
Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Hirdetések.

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, privátmegrendelőknél közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámentesen; sima, csikós, kockazott és mintázott, damaszolt stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árvalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kr bélyeg ragasztandó. (1)

BUTOR

szolid készítmény hámulatos olcsó árak.

Nagy választék!

Teljes berendezésnél ármérséklés

Házassági kelengyék izléses kivitelben olcsóbbak mint bárhol

Jellinek B. A. és Fia

Budapest,

VII. Kerepesi út 8 sz. a „Pannónia” szállodával szemben.

Cserfa gerendák eladása.

A tövisi vasuti állomáson 100 kubikméter 15-30 centiméter vastag 2 mm. 60 centimétertől 6 méter 60 centiméter hosszú, fűrészelt **cserfa gerendák**, jutányos áron eladóak.

Értekezhetni Krengel Sándor megyakeréki körjegyzőnél.

Arlejtési hirdetmény.

A verespatak-orlai m. kir. és társ. Szt.-Kereszt altárnánál a bányatermények és üzemi anyagok lövonatu vaspályán való szállításához szükséges lóvagonok előállítására 1893. augusztus hó 1-étől kezdve 1896 év július hó 31. napjáig három évre ezennel árlejtés hirdettetik.

A vaspályán tíz métermázsát tartalmazó esilékben a bányából a siklóig átlagosan 5700 méternyi távolságra évenként mintegy 150000 métermázsza érez és törecs lesz szállítandó; az erre vonatkozó ajánlatok egyes esillékenti árban teendők.

Vállalkozni szándékozók 50 kros bélyeggel és 200 frt bányapénzzel ellátott zártajánlataikat f. év június hó 15-én délelőtti 10 óráig az alóli m. kir. bányahivatalhoz küldjék be.

Az árlejtési feltételek az alóli m. kir. bányahivatalnál megtekinthetők.

Magy. kir. bányahivatal.
Abrudbányán, 1893. május hó 5-én.

Gazdák figyelmébe!

Tudomásunkra jutott, hogy nyilt zsákból is árultatnak

vetőmagvak drassói néven.

Ily esetben minden felelősség eladót terheli, miután magvaink csakis állami plombbal lezárt zsákokban bocsájtatnak ki innen.

Gróf Teleki Arvéd drassói uradalmi intézője, posta és távirat Szerdahely.

ÜGYNÖKSÉGET nyerhet

előnyös feltételek mellett megbízható egyén elsőrangú hazai gépgyárnál. Ajánlatok:

első magyar gépgyár részvénytársulat Budapesten.

A ZACHERLIN
vevésénél nagy figyelemmel kell lenni.

Vevő: . . . : nekem nem kell kibontott feregpor, mert én Zacherlint kértem! . . . Joggal dicserik e különleges és kitünő minden fereg-elleni szert, azért csak lepecsételt és az üvegbe nyomott „Zacherl” névvel valót veszek. — Valódi kapható:

NAGYENYEDEN:	Winkler János Cirner J. József Bisztritsány Lajos	BALÁZSFALVÁN:	Sinberger Salamon Schieszl Károly Salman J.	GY-FEHÉRVÁRT:	Szentgyörgyi A. Jakabffy Albert Nagy József
ABRUDBÁNYÁN:	Molnár Árpád uraknál.	GY-FEHÉRVÁRT:	Fröhlich Gyula uraknál.	MAROS-UJVÁRT:	Virág Tamás uraknál.

GANZ ÉS TÁRSA
vasöntő és gépgyár részvénytársulat
BUDAPESTEN.

TURBINÁK,
a helyi viszonyok szerint szerkesztve, pontos szabályozással s a vizierőnek lehetőleg legjobb kihasználással.

Hengerszékek
magas és parasztfőrlésre,
hámozó és egyéb malomgépek, egész malomberendezések.

Aprító gépek,
m. p. golyós malmok, Grúson rendszere szerint, zuzó pofák, hengerek, zúzóművek stb. stb.

ELECTROMOS VILÁGÍTÁS
ismert táv-vezetési rendszerek szerint és

ELECTROMOS ERŐ ÁTVITELI BERENDEZÉSEK,
melyek segítségével lehetségessé válik, távolabb eső vízi erőket előnnyel ipari célokra felhasználni.

Gépek PAPIR- és CELLULOSE gyártásra.

Máriaczei Gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, felhűtség, savanyú felbőgés, hasmenés, gyomorféreg, feisteség nyálkaválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkülés.

Hathatos gyógyszernek bizonyult fejjájánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortürelésnél étellekkel és italokkal gúsztat, májgörcs és hányásoknál.

Említtet bajoknál a **Máriaczei gyomorcsépek** évek óta kitünően bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi forrástár:
Török József gyógyszerész
Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessenek megtekinteni! Csak oly csomagokat tessenek elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a keszítő aláírásával (C. Drády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

A **Máriaczei gyomorcsépek** valódi kaphatók

Nagyenyeden
Kovács József gyógyszerész urnál.

Balázsfalván
Schieszl Károly gyógyszerész urnál.

(22-43.)

3-3 100 kiló

széna

3 frt 20 krajczárért kapható

BISZTRITSÁNY LAJOSNÁL

50-60 kilós kötésekből

NAGY-ENYEDEN.

Ajánlom kitünő **hellosi és szomoródni** tisztán kezelt boraimat.